

12.12.23

8-Б клас

Всесвітня історія

Вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Практичне заняття. Історичний портрет діяча Європи 16-17ст.

Мета: характеризувати діяльність історичних осіб, складати політичні портрети, формувати вміння визначати позитивні і негативні сторони в діяльності людини, виховувати повагу до минулого країн світу.

Актуалізація опорних знань

Бесіда

1. Назвіть держави, які не брали активної участі у бойових діях.
2. Поясніть, чому Франція, що боролася усередині власної держави проти протестантів, виступила у Тридцятилітній війні проти католицької монархії Габсбургів.
3. Поясніть, чому Англія не брала активної участі у війні, але підтримувала Євангелістську лігу.

Мотивація навчальної діяльності

Прочитайте слова французького короля Людовіка XIV, які я пропоную як епіграф до сьогоднішнього уроку.

«Держава – це Я.»

Людовік XIV

- Як, на вашу думку, слід розуміти слова епіграфу?

Вивчення нового матеріалу

Робота з термінами (запишіть)

Абсолютизм (від лат. absolutus — «необмежений», «незалежний», «безумовний», «самодержавство», «абсолютна монархія») - це форма правління державою, за якої верховна влада (суверенітет тощо) належить одній особі: царю, імператору, королю тощо

Абсолютна монархія — це різновид монархічної форми правління, за якої вся повнота світської, а іноді й духовної влади зосереджувалася в руках монарха.

Робота з візуальними джерелами

Розгляньте портрет короля Людовіка XIV. Дайте характеристику історичного діяча за його портретом.

Практична діяльність

Опрацюйте подану інформацію про правителів Європи, підготуйтеся до складання власного історичного портрету.

Марія «Кривава» і «Королівська Контрреформація в Англії»

- В часи правління дочки Генріха VIII і Катерини Арагонської Марії Тюдор (1553-1558) в Англії було відновлено католицьку церкву. Від імені народу Марія просила прощення у Папи. По всій країні почалися переслідування протестантів, Поновилися страти, за що королева дістала прізвисько «Кривава». Багато державних діячів, митців і вчених втекли до протестанських країн.

Олівер Кромвель

■ Лорд-протектор Англії в 1653-1658рр, лідер пуритан. Військовий і громадянської війни в Англії, прибічник парламентаризму. Один із організаторів парламентської армії в боротьбі з королівською армією.

Протекторат Олівера Кромвеля

- 1653 р. – розгін Довгого парламенту.
Скликання конвенту, який провів реформи:
Проголошення свободи совісті;
Запровадження цивільного шлюбу;
Скасування церковної десятини;
Затвердження нового судового статуту;
Вибори священників мирянами.
Розпуск конвенту та прийняття Державної радою нової конституції 16 грудня 1653 року.
Парламент, обраний на основі нової Конституції, виявив непокору Кромвелю і був розпущений.

БАТОРІЙ СТЕФАН (27.9.1533 - 12.12.1586) - польський король (з 1576) Вибраний польським королем при підтримці середньої шляхти. Вибраний польським королем при підтримці середньої шляхти. За правління Б. польський уряд зробив спробу знищити Запорізьку Січ. В квітні 1578 було видано королівський універсал, яким заборонялось пускати запорожців “на волость” і торгувати з Січчю зброєю і порохом. У вересні-грудні 1578, готуючись до війни з Московською державою і намагаючись використати в ній козацтво, Б. збільшив кількість реєстрових козаків до 500 чол., а в 1583-до 600 чоловік і надав їм ряд привілеїв, у т. ч. було вперше передано козакам клейноди (хоругву, бунчук, булаву та печатку) та

видано у володіння Трахтемирів в Зарубському монастирі. Пізніші козацькі літописи люблять оповідати, як король Стефан Баторій (1576-1586) вибрав з-поміж козаків шість тисяч добірного війська, поділив його на шість полків, призначив гетьмана, дав клейноди і печатку, наставив полковників, обозних, суддів та сотників і наказав стерегти татарське пограниччя, а за це надав козакам платню, місто Чигирин під резиденцію і Трахтемирів під шпиталь для старих і покалічених. Баторієва легенда, оформлена ще перед Хмельниччиною, звела до купи серію урядових заходів по впорядкуванню козацької стихії, яка з 40-х років XVI ст. перетворилася на серйозний привід для ускладнення дипломатичних стосунків між Кримським ханатом, Туреччиною та Польською і Русько-Литовською державами. Баторій впродовж 1578 р. провів енергійне укріплення армії. В рамках цих заходів міркувалося і впорядкування козащини. У вересні 1578 р. королівський уповноважений Янчі Бегер складає у Львові угоду з козацькими представниками, відому під назвою постанов з низовиками. За відповідну платню на службу приймалося 500 козаків; їхнім вищим командиром призначався черкаський староста, а безпосереднім начальником (гетьманом*, як його називає королівський привілей та інші тогочасні документи) – Ян Оришовський, Пізніші набори впродовж останнього двадцятиліття XVI ст. побільшувалися. Наприклад, загін 1583 р. нараховував 600 осіб, а 1590 р. на офіційній службі значилася тисяча козаків. І хоча ці цифри не охоплювали всього люду, що зараховував себе до козацтва чи козакував епізодично, однак реєстри сприяли утвердженню серед козащини почуття своєї відокремленості від інших станів. Тож не дивно, що вже в першій відомій козацькій петиції 1582 р. міститься скарга про порушення козацьких вольностей місцевою прикордонною адміністрацією, яка хоче побирати з них дані і податки і пробує встановити свою юрисдикцію через голову старшого. Спроби Баторія ввести козачину в шори дисциплінованої служби виявились малорезультативними. Кінець 70-х і 80-і роки XVI ст., протягом яких самовільні козацькі походи повторвалися один за одним,

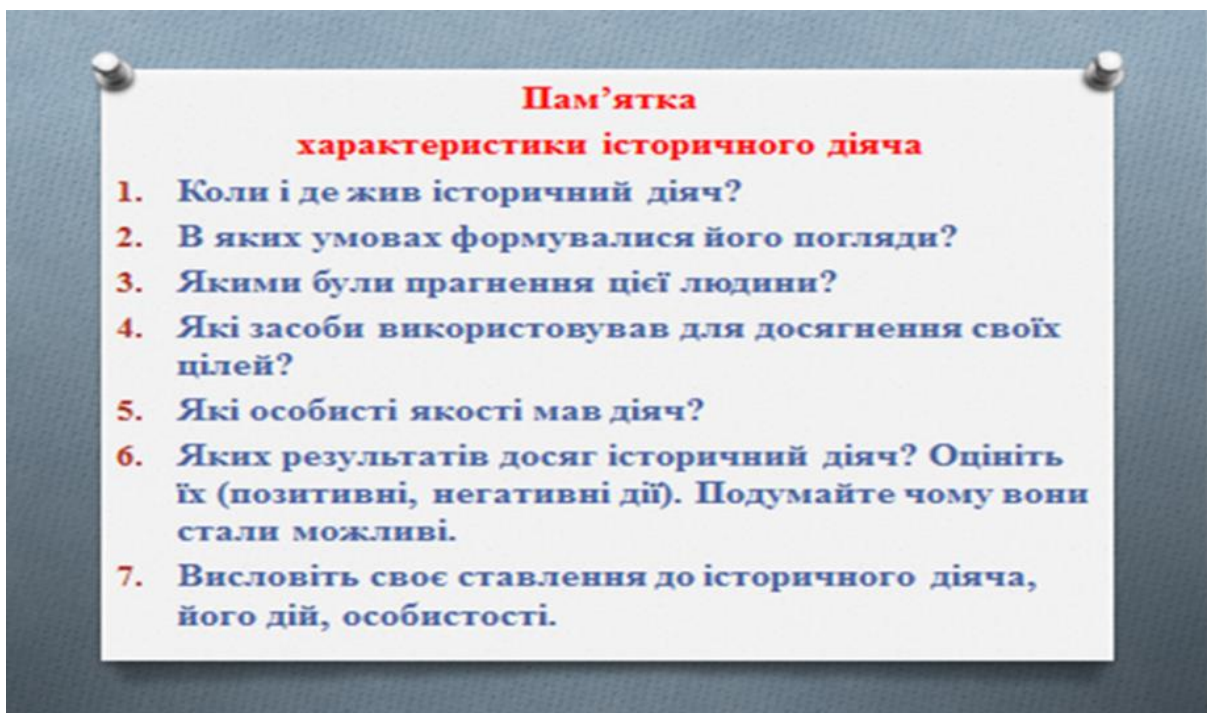
доводить це досить переконливо. Маршрути походів були звичними: в Молдову, Білгород і Тягиню [Бендери], на степові дороги Лівобережжя, на кримські улуси і навіть морем – на Гезлеве [суч. Євпаторія].

Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

Перегляньте відео: https://youtu.be/0yMd_teAbXQ

Домашнє завдання:

- Прочитати § 18.
- Опрацюйте Пам'ятку і складіть історичний портрет одного з діячів Європи 16-17 ст. на вибір. (Єлизавета I, Марія Стюарт, О. Кромвель, С. Баторій).

Завдання надсилайте на освітню платформу Human або на ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com

Бажаю успіхів у навчанні!